

ILMASTOKYSELY YRITYKSILLE

Tuloskoonti

Tammikuu 2022

Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoyhteistyö -hanke

ILMASTOKYSELY YRITYKSILLE 2021

TARKOITUS: Koota tietoa kaupungeille ilmastoyhteistyön kehittämiseksi yritysten kanssa. Kartoittaa yritysten toiveita ja odotuksia kaupungin suuntaan.

KENELLE: Kaikille yrityksille ja organisaatioille, kohdennettuna ensisijaisesti Vantaan, Keravan ja Järvenpään alueilla toimiville yrityksille.

MITEN: Webropol-kysely 1.11.-21.11.2021. Toteutus osana Vantaan, Keravan ja Järvenpään kaupunkien *Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoyhteistyö* –yhteishanketta.

Kunnan ja elinkeinoelämän välinen ilmastoyhteistyö

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Vantaan, Keravan ja Järvenpään kaupungeissa kehitetään ilmastoyhteistyön mallia kaupungin ja yritysten välille. Kyselyssä kartoitetaan alueen yritysten toiveita ja odotuksia kaupungin suuntaan. Kaiken kokoiset toimijat voivat osallistua kyselyyn, eikä vastaaminen edellytä ilmasto-osaamista.

Kyselyn lopussa voit jättää yhteystietosi ja ilmoittaa halukkuutesi yhteistyöhön kaupungin kanssa. Vastaaminen kestää noin 10 minuuttia ja kysely on avoinna 21.11.2021 asti.

Yritysten lisäksi myös muut organisaatiot voivat vastata kyselyyn. Mikäli edustat muuta organisaatiota, vastaa kysymyksiin oman organisaatiosi näkökulmasta.

Kysely toteutetaan osana Vantaan, Keravan ja Järvenpään kaupunkien yhteishanketta "Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoyhteistyö". Vastauksia käytetään ko. kaupungeissa ilmastoyhteistyön suunnitteluun. Lisätietoja: hankkeen projektikoordinaattori Heta Itämäki, p. 040 631 5686, heta.itamaki@vantaa.fi, <https://bit.ly/3oNqjLL>.

VASTAAJAT N=91

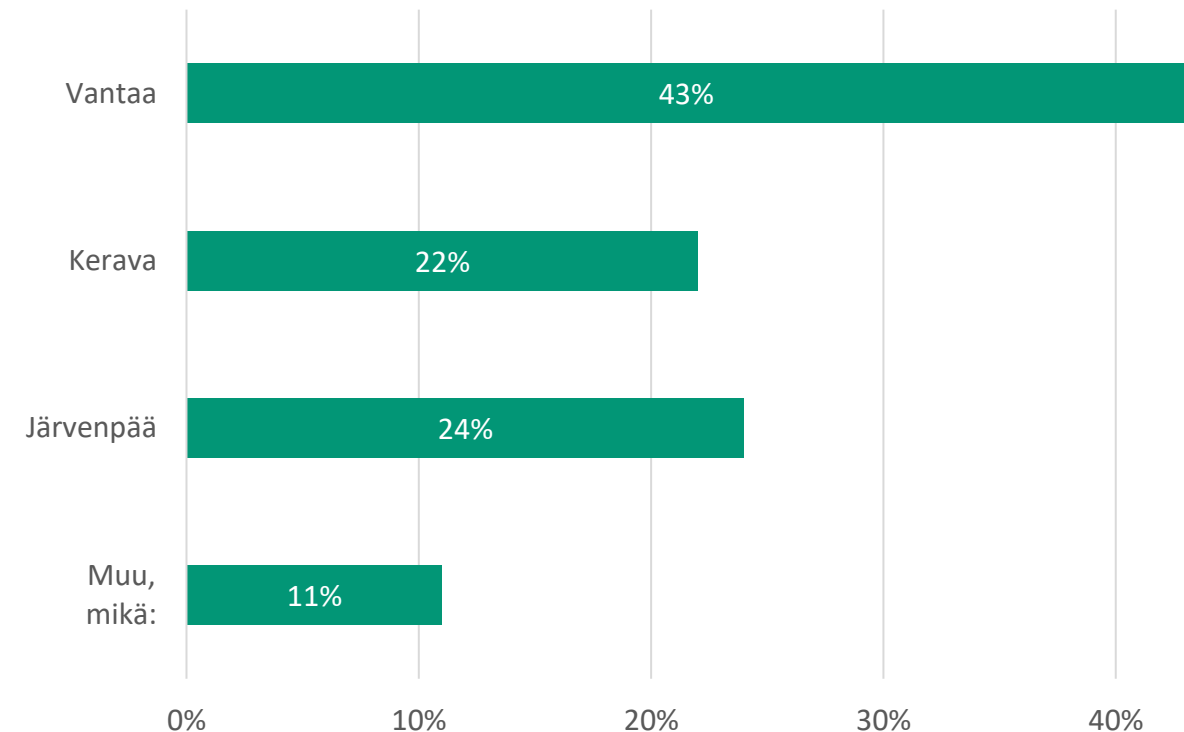
Vastaajina 85 yritystä, 1 oppilaitos ja 5 muuta organisaatiota.

- Vastaajista 89 % sijaitsee Vantaan, Keravan tai Järvenpään alueella. Loput 11 % muissa Uudenmaan kunnissa.

Vastausmääriltään suurimmat toimialat:

- Rakennusala 15 %
- Teollisuus 14 %
- Muu palvelutoiminta 13 %
- Tieteellinen ja tekninen ala 11 %
- Kaupan ala 10 %
- Lisäksi 15 % vastasi ”Muu, mikä” käsittäen erilaista palveluliiketoimintaa.

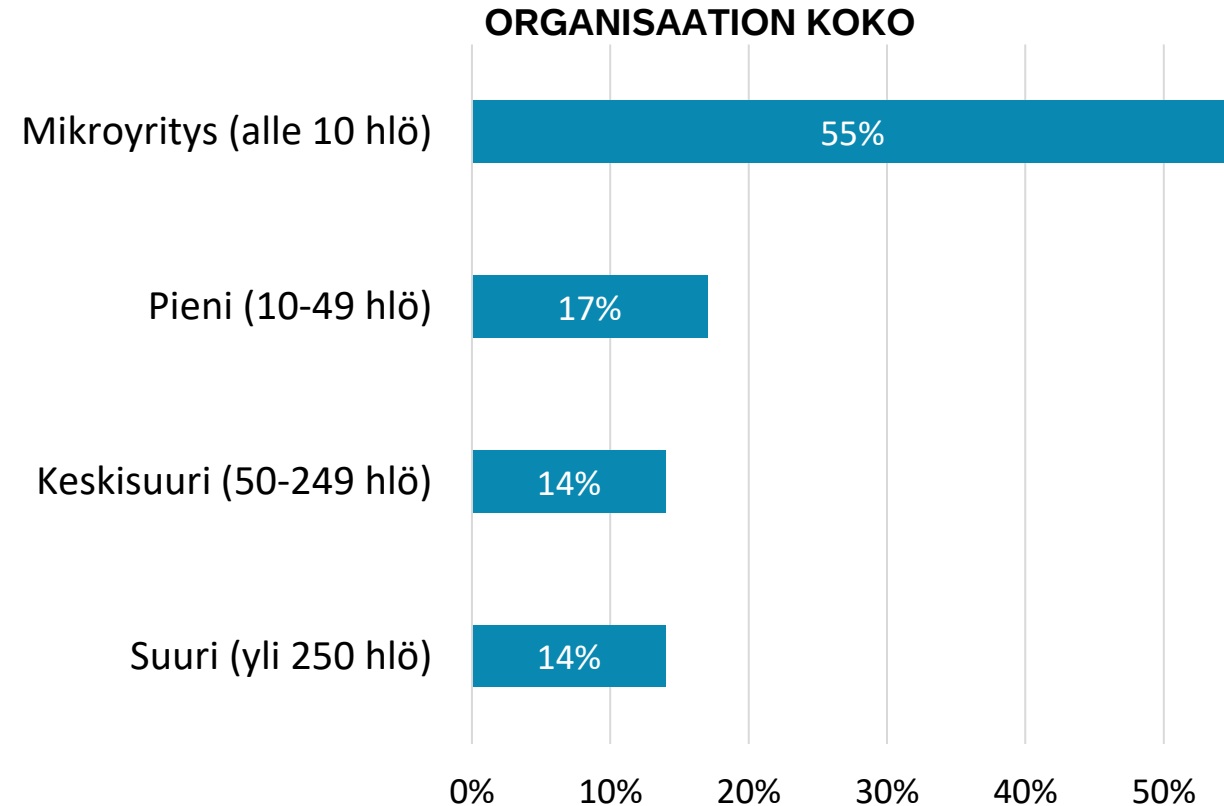
VASTAAJAN SIJAINNIKUNTA

Eri kokoiset organisaatiot hyvin edustettuina

Suurten yritysten kiinnostus ilmastoasioihin erottuu kyselyn vastaajajakaumassa.

- Tilastokeskuksen (2021) mukaan Vantaan, Keravan ja Järvenpään alueen yrityksistä 89 % on mikroyrityksiä, 9 % pienyrityksiä, 2 % keskisuuria ja alle 1 % suuryrityksiä.
- Viime vuosina toteutettujen selvitysten (mm. TEM 2016, Mäkelä 2017, Sitra 2019, Lehtonen 2020) mukaan suuryritykset suhtautuvat vakavammin ja strategisemmin ilmastonmuutokseen.
- Pk-yrityksillä vähäisesti resursseja panostaa yhteiskuntavastuuseen (TEM 2016) ja n. 70 % pitää ilmastonmuutosta ilmiönä, johon ei voi omalla toiminnalla vaikuttaa tai eivät näe sillä olevan merkitystä omaan liiketoimintaan (Mäkelä 2017).

Vantaa

Järvenpää

Kerava

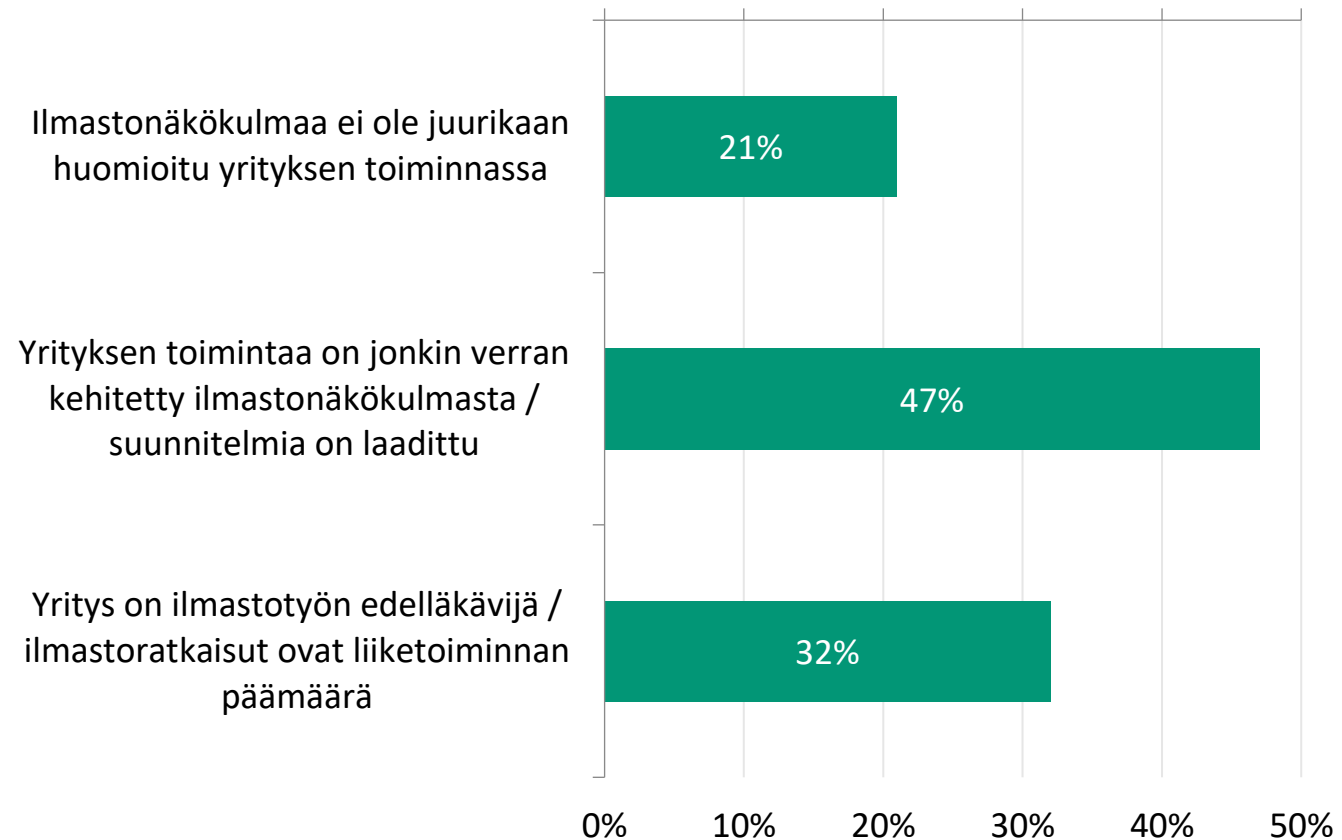
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Vastaajina ilmastotyön eri vaiheissa olevia organisaatioita

Eri kokoisten organisaatioiden välillä on eroja:

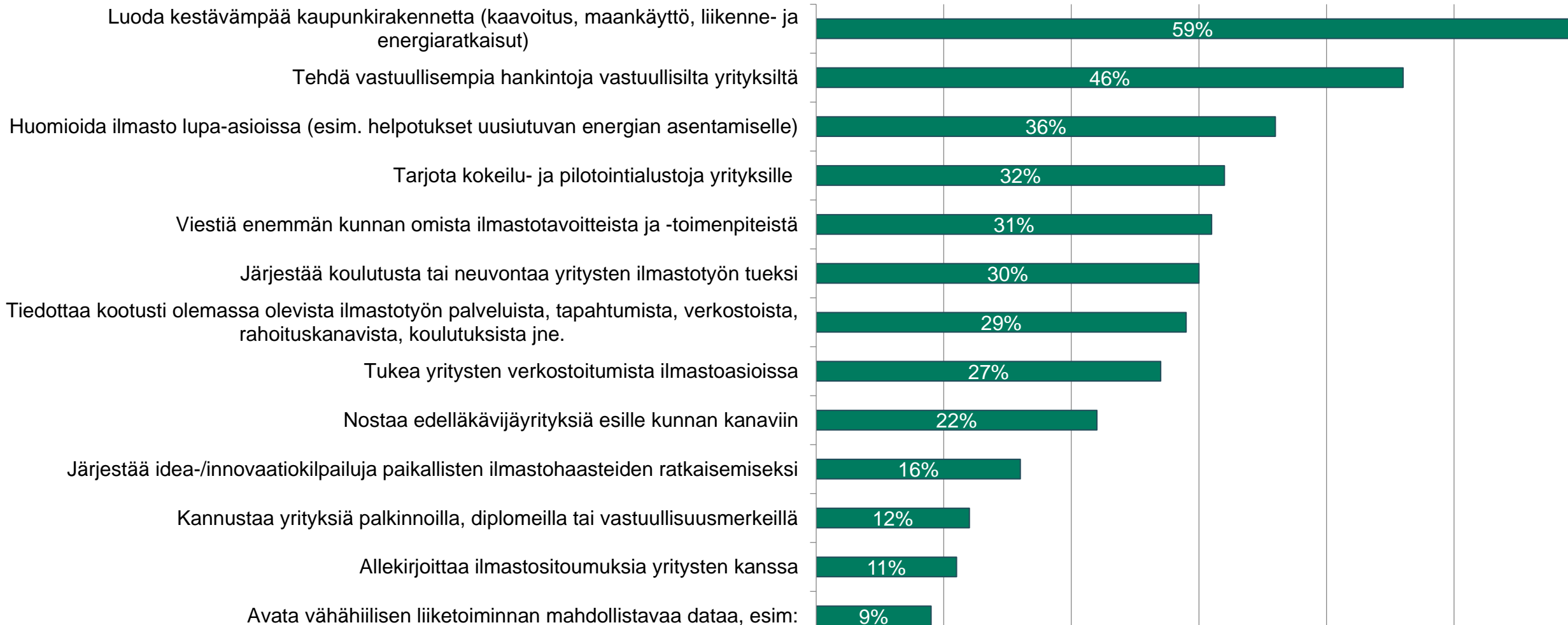
- Yritykset, joissa ilmastoasioita ei ole huomioitu ovat mikro- ja pienyrityksiä.
- Kaikissa keskisuurissa ja suurissa organisaatioissa ilmastoasiat on huomioitu vähintään jollain tasolla.
- Kysely on kiinnostanut muualla sijaitsevista yrityksistä sellaisia, jotka ovat ilmastotyön edelläkävijöitä (80%) tai jo jollain tavoilla kehittäneet toimintaansa ilmastonäkökulmasta (20%)

ARVIO YRITYKSEN ILMASTOTYÖN TILASTA

Odotukset kaupungin suuntaan

Jotta yritysten ilmastotyön edellytykset paranisivat, kunnan pitäisi ... (n=347)

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Odotukset kaupungin suuntaan

Eri kokoisten yritysten mukaan kunnan pitäisi ... (vastaukset, joilla vähintään 40 %)

Mikroyritykset (n=189)

- 56 % Tehdä vastuullisempia hankintoja
- 50 % Luoda kestävämpää kaupunkirakennetta

Keskisuuret yritykset (n=53)

- 54 % Luoda kestävämpää kaupunkirakennetta
- 54 % Järjestää koulutusta tai neuvontaa yritysten ilmastotyön tueksi

Pienyritykset (n=53)

- 80 % Luoda kestävämpää kaupunkirakennetta
- 53 % Huomioida ilmasto lupa-asioissa
- 53 % Tarjota kokeilu- ja pilotointialustoja

Suuryritykset (n=52)

- 77 % Luoda kestävämpää kaupunkirakennetta
- 54 % Tehdä vastuullisempia hankintoja
- 46 % Huomioida ilmasto lupa-asioissa

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Odotukset kaupungin suuntaan

Kerro halutessasi tarkemmin odotuksista kaupungin suuntaan. Kaupungin odotetaan ... (n=20)

- Jakavan aktiivisesti tietoa
 - tuista ja rahoituskanavista sekä muiden toimijoiden tarjoamasta ilmastotyön tuesta
 - taksonomiasta ja GHG protokollasta
 - paikallisista haasteista
 - kokeilujen ja pilottien opeista: tulosten lisäksi vaaditut muutosprosessit, aikataulu, haasteet ...
- Hankintakriteerien kehittämistä [esim. laatu, lähipalvelut, elinkaari, päästöt] ja käytetyistä kriteereistä viestimistä
 - yritystonttien ehtoihin kriteereitä hiilijalanjäljestä ja kompensoinnista
- Tarjoavan tukea yritysten siirtymään päästöttömään kalustoon ja lataus-/tankkauspaikkoja liiketoiminnallisesti keskeisiin paikkoihin
- Lisäävän yhteistyötä vihreän talouden yritysten kanssa
- Kiertotalouteen panostamista ja apua esimerkiksi yrityksen sivuvirtojen uudelleenkäyttöön saattamiseen
- Auttavan yrityksiä käyntiin tarjoamalla asiakkaita
- Hyödyntävän monia keinoja samanaikaisesti

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastoyhteistyö kaupungin kanssa

Minkälainen yhteistyö kaupungin kanssa kiinnostaa? Yritykseni haluaisi ... (n=195)

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastoyhteistyö kaupungin kanssa

Eri kokoisia yrityksiä tarkasteltaessa, yritykset haluaisivat ...

Mikroyritykset (n=107)

- 52 % Pysyä ajan tasalla ilmastoasioista seuraamalla kunnan ylläpitämiä yrityskanavia
- 42 % Liittyä kunnan ylläpitämään ilmastoverkoston

Vähiten kiinnostavat (10 %) ilmastotyöstä raportointi kunnalle ja (12 %) osallistua kunnan ilmastostrategian suunnitteluun.

Keskisuuret yritykset (n=31)

- 54 % Osallistua yhteisiin ilmastohankkeisiin kunnan kanssa
- 46 % Pysyä ajan tasalla ilmastoasioista seuraamalla kunnan ylläpitämiä yrityskanavia.

Vähiten kiinnostavat (8 %) yhteiset ilmastotapahtumat/-kampanjat ja (8 %) ilmastotyöstä raportointi kunnalle.

Pienyritykset (n=26)

- 40 % Tarjota ilmastoratkaisuja kunnalle
- 33 % Konkreettista tukea ja ohjeistusta ilmastotyön aloittamiseen

Vähiten kiinnostavat (0 %) ilmastotyöstä raportointi kunnalle, (7 %) yhteiset ilmastohankkeet, (7 %) yhteiset ilmastotapahtumat/-kampanjat ja (7 %) ilmastositoumukset.

Suuryritykset (n=31)

- 54 % Osallistua yhteisiin ilmastohankkeisiin kunnan kanssa
- 38 % Tarjota ilmastoratkaisuja kunnalle

Vähiten kiinnostavat (8 %) ilmastotyöstä raportointi kunnalle ja (8 %) konkreettinen tuki/ohjeistus ilmastotyön aloittamiseen.

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastoyhteistyö kaupungin kanssa

Viisi vastaajaa ei ollut kiinnostunut minkäänlaisesta yhteistyöstä.

Ilmastoasiat vähintään jollain tavalla toiminnassaan huomioivia organisaatioita (n=72) kiinnostaa erityisesti

- 43 % pysyä ajan tasalla ilmastoasioista seuraamalla kunnan ylläpitämiä yrityskanavia ja
- 39 % olisi kiinnostunut liittymään kunnan ylläpitämään ilmastoverkoston

Ilmastotyön ns. vasta-alkajia (n=19) kiinnosti selvästi eniten

- 47 % pysyä ajan tasalla ilmastoasioista seuraamalla kunnan ylläpitämiä yrityskanavia ja
- 21 % konkreettinen tuki ja ohjeistus ilmastotyön aloittamiseen.

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastoyhteistyö kaupungin kanssa

Kerro tarkemmin minkälainen ilmastoyhteistyö kunnan kanssa kiinnostaisi (n=22)

- Oman yrityksen toiminnasta kertominen ja sidosryhmien tietoisuuden lisääminen (yksilöt, yritykset, muut organisaatiot)
 - Yrityksen asiantuntemuksen tarjoaminen kaupungille
 - Muiden yritysten keinot sitouttaa yrityksen ylin johto ilmastotyöhön
- Tilaaja-tuottaja –yhteistyö
 - esim. energiatehokkuushankkeet, energiavarastot, liikennematkaiset, päästöttömät työkoneet, koulutukset kaupungin henkilöstölle sekä referenssit yritykselle
 - Yrityksen kokemukset kilpailutuksista ja niiden vaikutuksista päästöihin
- Kaupungin ilmastobudjetoinnin valmistelu
- Kaupungin [rakentamisen pilottikohteiden] avoimuus: hiilijalanjälki-, elinkaari- ja kompensointitietojen auki laskeminen > viestintä
- Erilaiset pyynnöt: vetytankkausasema tiettyyn paikkaan, sujuvampaa liikennettä
- Tietoa jätteen käsittely- ja kierrätysmahdollisuuksista
- Kunnan ilmastotyön hankeresurssien kohdentaminen pienten yritysten ilmastotyön tueksi

Vantaa

Järvenpää

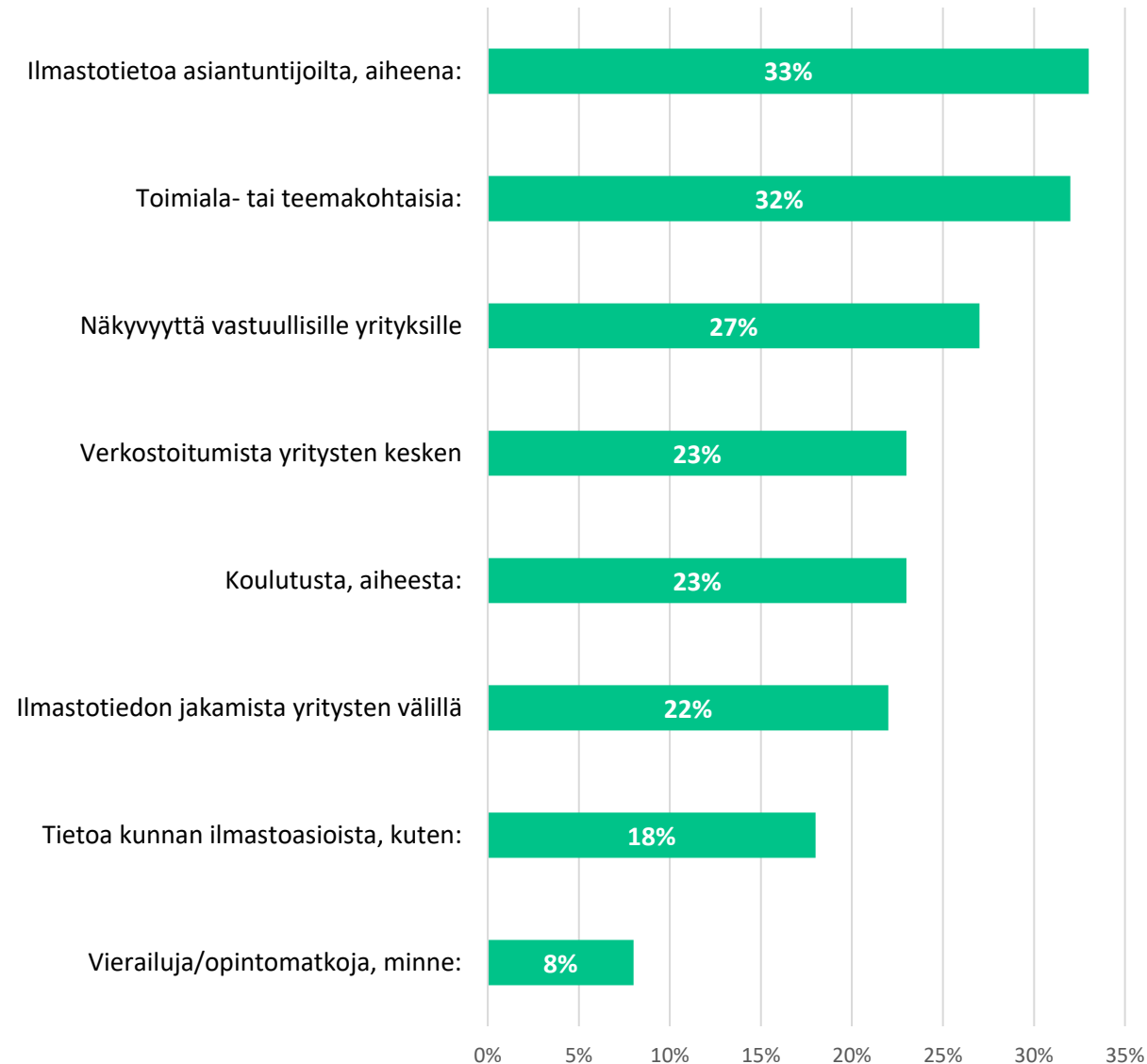

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toiveet ilmastoaiheisille tapahtumille (n=179)

Tietoa: toivotaan ilmastomuutoksen pitkän aikavälin seurauksista, luonnon monimuotoisuudesta ja kiertotaloudesta, uusiutuvasta energiasta, vihreästä siirtymästä, taksonomiasta, menestyneiltä yrityksiltä ja keinoja yritysjohtajilta.

Toimialoista kiinnostaa kaupan ala, rakentaminen, LVI, autoilu ja infra.

Koulutusta: vastuullisuuden strategiamahdollisuudet, vastuullisuusviestintä, lähiruokapalvelujen tilaus, hiilijalanjäljen mittaaminen ja kompensointi sekä elinkaariajattelu.

Kunnan ilmastoasiat: tavoitteet, vastuullisuusraportointi, kehittämissuunnitelmat, saavutetut säästöt vs. päästöt sekä konkreettiset hankkeet ja kunnan hankinnoissa käyttämät ohjaukeinot.

Vierailuja: paikalliset yritykset, ilmastoratkaisuja tarjoavat yritykset sekä kunnan vähähiiliset tilat.

Viisi vastaajaa totesi, ettei tapahtumia tarvita.

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toiveet ilmastoaiheisille tapahtumille

Eri kokoisia yrityksiä tarkasteltaessa, yritykset toivovat eniten ...

Mikroyritykset (n=95)

- 36 % Ilmastotietoa asiantuntijoilta
- 26 % Näkyvyyttä vastuullisille yrityksille

Keskisuuret yritykset (n=29)

- 54 % Ilmastotietoa asiantuntijoilta
- 39 % Näkyvyyttä vastuullisille yrityksille

Pienyritykset (n=25)

- 40 % Toimiala- tai teemakohtaisia tapahtumia
- 33 % Näkyvyyttä vastuullisille yrityksille

Suuryritykset (n=30)

- 62 % Toimiala- tai teemakohtaisia tapahtumia
- 39 % Koulutusta, verkostoitumista yritysten kesken sekä ilmastotiedon jakamista yritysten välillä

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toiveet ilmastoaiheisille tapahtumille

Kiinnostus ilmastokoulutuksiin, -kursseille ja –valmennuksiin on vähäistä, varsinkin jos kyseessä on maksullinen koulutus.

Ilmainen koulutus kiinnosti 42 % vastaajista.

Maksullinen koulutus kiinnosti vain 4 % vastaajista.

Vantaa

Järvenpää

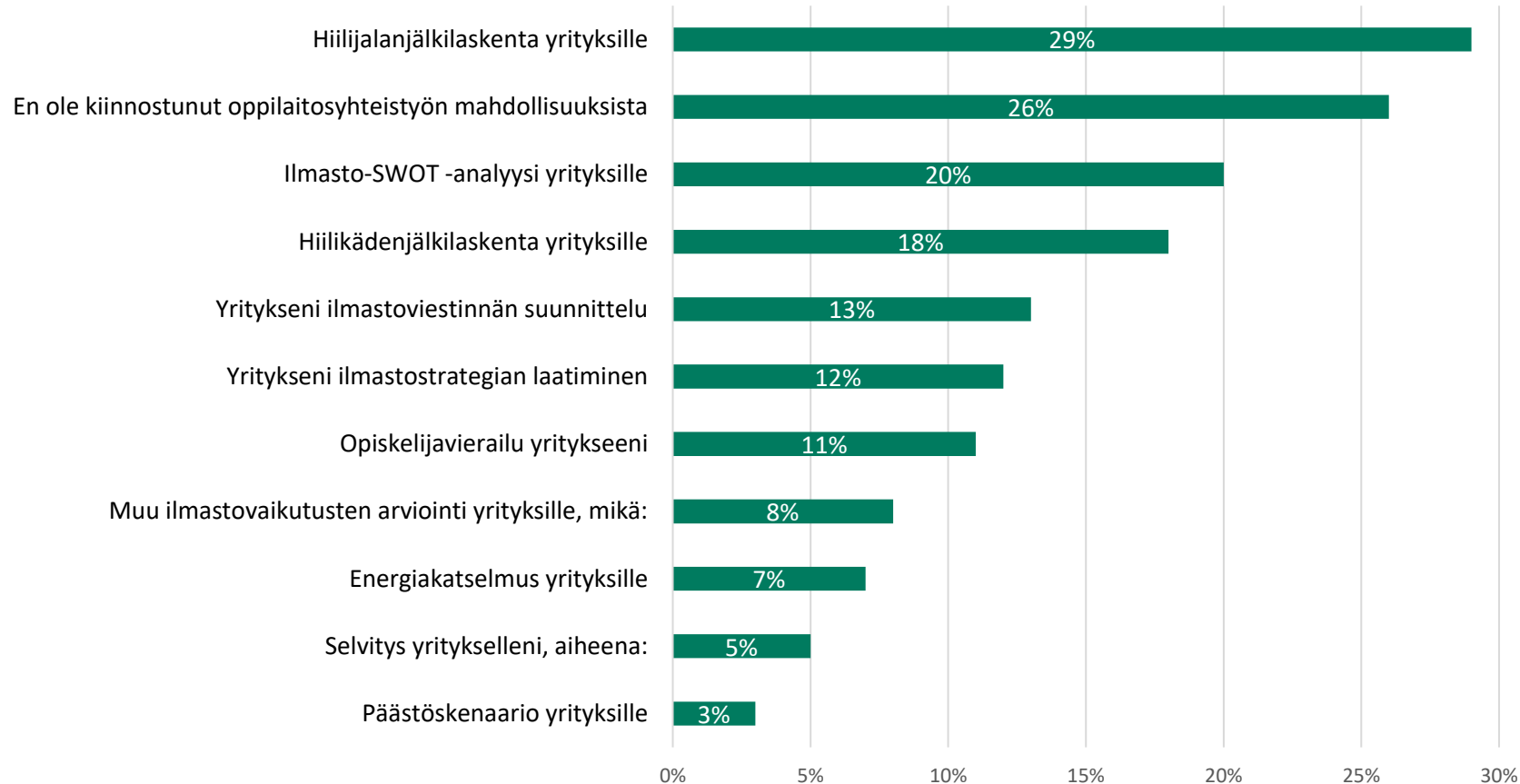
Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ilmastoyhteistyö oppilaitosten kanssa

Minkälainen oppilaitosyhteistyö kiinnostaa? (n=139)

Oppilaitosyhteistyössä eniten kiinnosti hiilijalanjälkilaskenta.

Erilaisia selvityksiä ehdotettiin aiheista: tuotteen elinkaaren laskenta ja vaikutusten avaaminen, katodinen suojaus, aurinkosähkö, energian optimointiprojektit, sähköautot ja latausinfra sekä kierrätysmuovin käyttö.

Yhteistyötapoina ehdotettiin opinnäytetöitä ja koulutuskumppanuuksia.

Vastaajista 26 % ei ollut kiinnostunut oppilaitosyhteistyön mahdollisuuksista.

Parhaat viestintäkanavat

Kanavat, joista seuraan tai voisin seurata paikallisia, yrityksiä koskettavia ilmastoasioita (n=139)

Sosiaalisen median kanavista mainittiin Facebook (n=10), LinkedIn (10), Instagram (4) ja Twitter (3).

Paikallislehdistä mainittiin Keski-Uusimaa (n=6), Vantaan Sanomat (3) sekä Helsingin sanomat (3)

Muina kanavina esille nostettiin Yle Uutiset, Yle Areena, Vantaan Energian viestintäkanavat sekä kaupunkien omat tiedotuslehdet.

Ilmastokriitikot

Yrityskyselyn vastauksista on tunnistettavissa neljä ilmastokriittistä vastaajaa.

- 3 mikroyritystä ja 1 pienyritys
 - *“En usko ilmastonmuutokseen... höpöhöpöä koko asia”*
 - *“Ei tarvetta tehdä mitään ... täysin älytöntä lähteä mukaan ilmastovouhotuksiin”*
 - *“Asiaa tulee jo joka tuutista ... kaupungin ydintehtävä on muu kuin globaalit ongelmat Hiilidioksidi ei ole myrkky.”*
 - *“Hieno keino manipuloida dataa ... onnea, valitsin 3 satunnaista ... kukaan, joka tuntee rationaalisen ajattelutavan ja tieteellisen prosessin, ei niele tätä sofistista kikkailua Yritykseni ei halua olla poliittinen propagandatorvi mädälle ilmastohumpuukille.”*

Yksi näistä vastaajista on suodatettu pois kyselyn kokonaistarkastelusta hänen ilmoittaessa valinneensa satunnaisia vastauksia.

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lähteet

TEM / KPMG Oy (2016). Selvitys sidosryhmien käsityksistä suomalaisten yritysten yhteiskuntavastuusta. Työ- ja elinkeinoministeriö.

<https://tem.fi/documents/1410877/2869440/Selvitys+sidosryhmien+k%C3%A4sityksist%C3%A4+suomalaisten+yrittymien+yhteiskuntavastuusta.pdf/c7caa72e-cea3-4f33-821d-43ce0e96f03e/Selvitys+sidosryhmien+k%C3%A4sityksist%C3%A4+suomalaisten+yrittymien+yhteiskuntavastuusta.pdf>

Sitra / Poussa, L. (2019). Kysely: Teollisuusyritysten ilmastoasenteet lipuvat hitaasti eteenpäin – erityisesti suuret yritykset muutoksen ajureita. <https://www.sitra.fi/uutiset/kysely-teollisuusyritysten-ilmastoasenteet/>

Mäkelä, T. (2017). Ilmastobisnes valtavirtaistuu – jo kolmannes pk-yrityksistä liikkeellä ilmastonmuutoksen torjunnassa. <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/ilmastobisnes-valtavirtaistuu-jo-kolmannes-pk-yrityksista-liikkeella-ilmastonmuutoksen-torjunnassa/>

Lehtonen, T., Niemi, M. K., Perälä, A., Pitkänen, V. & Westinen, J. (2020). Ilmassa ristivetoa: Löytyykö yhteinen ymmärrys? Tutkimus kansalaisten, kuntapäätäjien ja suuryritysten johtajien ilmastoasenteista.

https://www.uwasa.fi/sites/default/files/2020-11/Ilmassa_ristivetoa%20loppuraportti_30_11_2020.pdf

Tilastokeskus (2021). Alueellinen yritystoimintatilasto. <https://www.stat.fi/til/alyr/index.html>

Vantaa

Järvenpää

Kerava

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment